

I. EKSPORTO RAIDA

► Trečiame šių metų ketvirtyje bendro prekių eksporto vertės metinis augimas paspartėjo iki 10,1%. Iš viso eksportuota prekių už 7,2 mlrd. eurų. Per pirmus tris šių metų ketvirčius metinis augimo tempas sudarė 7,6%. Trečio ketvirčio metiniam vertės pokyčiui didžiausią įtaką darė energetinių produktų eksportas, kuris generavo 4,5 procentinio punkto viso augimo, lietuviškos kilmės prekių eksportas (be energetinių produktų) prie augimo prisidėjo 3,9 procentinio punkto, o reeksportas – 1,7 procentinio punkto. Vertinant bendro prekių eksporto vertės pokyčius per eksporto apimčių ir kainų prizmę, matyti, kad trečiame šių metų ketvirtyje, kaip ir antrame, daugiau kaip 85% eksporto vertės augimo lėmė išaugusios lietuviškos kilmės prekių, skirtų eksportui, kainos. Labiausiai augo energetinių ir chemijos produktų eksporto kainos. Santykinai sparčiai didėjo medienos, kompiuterių, elektronikos ir optikos prekių bei metalų kainos.

► 2018 m. III ketvirtyje lietuviškų energetinių produktų eksporto vertė per metus išaugo 37,3% ir po ilgesnės pertraukos vėl viršijo 1 mlrd. eurų ribą. Paskutinius du šių metų ketvirčius energetinių produktų eksporto vertės augimui didžiausią įtaką darė sparčiai didėjusios kainos. Tokios pat tendencijos buvo stebimos ir pasaulinėje rinkoje, o jas daugiausia lėmė JAV įvestos sankcijos Iranui, politiniai ir technologiniai nesklandumai kai kuriose nafta eksportuojančiose šalyse (Libija, Venesuela) bei optimistinė pasaulinės ekonomikos vystymosi perspektyva. Tačiau paskutiniame metų ketvirtyje naftos kainos mažėjo dėl išaugusios pasiūlos iš Saudo Arabijos, JAV, Rusijos bei suprastėjusios pasaulinės ekonomikos vystymosi perspektyvos. Todėl tikėtina, kad paskutiniame metų ketvirtyje energetinių produktų indėlis į lietuviškos kilmės prekių eksporto vertės metinį augimą bus santykinai mažesnis, jeigu kitų lietuviškų gaminių eksporto vertės augimas išliks spartus.

► Prekių reeksporto vertė trečiame 2018 m. ketvirtyje per metus augo 4,3% iki 2,77 mlrd. eurų, o per pirmus tris šių metų ketvirčius reeksporto vertė buvo 3,6% didesnė nei atitinkamu laikotarpiu prieš metus. Trečio ketvirčio metiniam augimui didžiausią įtaką darė sparčiai augęs trąšų reeksportas, kuris generavo 0,9 procentinio punkto viso augimo. Santykinai daug prie augimo prisidėjo mašinų ir mechaninių įrenginių bei optikos, fotografijos, matavimo, medicininių prietaisų reeksportas. Šios dvi prekių grupės generavo po 0,7 procentinio punkto viso trečio ketvirčio augimo. Sparčiai augo baldų, patalynės, žaislų, o labiausiai mažėjo metalo laužo reeksportas. Vertinant pagal reeksporto rinkas, vis dar didžiausia dalis tenka Rusijai – apie trečdalis visos reeksporto vertės. Trečiame ketvirtyje reeksportas į šią šalį išliko panašiai lygyje kaip ir prieš metus – mažėjo tik 0,7% ir sudarė 924 mln. eurų. O labiausiai prie augimo prisidėjo Uzbekistano (generavo 1 procentinį punktą viso augimo), Vokietijos ir Kazachstano rinkos (generavo po 0,8 procentinio punkto viso augimo). Didžiausias reeksporto vertės mažėjimas fiksuotas į antrą pagal svarbą Latvijos rinką bei Turkiją. Šių šalių indėlis į augimą buvo neigiamas ir sudarė po 1,3 procentinio punkto. Pagrindiniai veiksniai lėmę reeksporto vertės mažėjimą į Latvijos rinką buvo elektros mašinos ir įrenginiai bei mineralinis kuras, o mažėjimą į Turkijos rinką lėmė metalo laužo reeksportas, kurį tikėtina sąlygojo nepalankus valiutos kursas bei suprastėjusi Turkijos ekonomikos būklė.

► Lietuviškos kilmės prekių (neįskaitant energetinių produktų) eksporto vertės metinis augimas 2018 m. III ketvirtyje sulėtėjo iki 8,1% (antro ketvirčio metinis augimas siekė 9,9%) ir sudarė 3,4 mlrd. eurų. Per pirmus tris šių metų ketvirčius lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) eksporto vertė išaugo 8,7%. Vertinant pagal eksportuojamus gaminius, trečiame šių metų ketvirtyje prie augimo labiausiai prisidėjo tabako gaminių eksportas, kuris generavo net 2,5 procentinio punkto viso augimo, o eksportuotų tabako gaminių vertė 2018 m. III ketv. buvo net 45% didesnė nei prieš metus bei sudarė 190 mln. eurų. Reikšmingai prie augimo prisidėjo plastikų bei įvairių chemijos produktų eksportas, generavęs atitinkamai 2,2 ir 1,4 procentinio punkto viso augimo. Sparčiai augo medienos ir baldų eksporto vertė. Vertinant pagal rinkas, lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) daugiausiai eksportuota į Vokietiją, Švediją, Lenkiją, Latviją ir Jungtinę karalystę, o labiausiai prie augimo prisidėjo Japonijos, Vokietijos ir Latvijos rinkos, kurios atitinkamai generavo 1,9 procentinio punkto, 1 bei 0,8 procentinio punkto viso augimo. ES rinkai trečiame ketvirtyje teko 72,7% lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų), NVS – 3,9%, o likusioms šalims 23,9%.

► Lietuviškos kilmės (be energetinių produktų) eksporto vertė į tikslines rinkas 2018 m. III ketv. per metus padidėjo 10,1% iki 1,5 mlrd. eurų, kai bendra lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) eksporto vertė išaugo 8,1%. Tokiu būdu, eksporto vertės (be energetinių produktų) augimas į tikslines rinkas 2018 m. trečiame ketvirtyje buvo 2 procentiniais punktais didesnis nei bendras lietuviškos kilmės prekių eksporto vertės augimas. Per tris šių metų ketvirčius eksporto vertė į tikslines rinkas išaugo 7,8%.

► Aukštųjų technologijų (angl. – Hi-tech) prekių (be PET) eksportas 2018 m. III ketvirtyje didėjo tik 1,7%. Tokį augimą daugiausia lėmė prasti kompiuterių ir elektros mašinų bei įrangos eksporto rodikliai, o sparčiausiai trečiame ketvirtyje išaugo mokslinių ir medicininių prietaisų eksporto vertė. Pagal aukštųjų technologijų prekių dalį bendrame prekių eksporte gerokai atsilikame nuo daugumos ES šalių, dėl to mūsų eksporto struktūra yra mažiau atspari išorės šokams.

*- inžinerijos pramonė apima 22, 25, 26, 27, 28, 29 ir 30 CPA klasifikatoriaus veiklas.

**- tikslinės rinkos apima Vokietiją, Prancūziją, Jungtinę Karalystę, Norvegiją, Švediją, JAV, Kanada, Japoniją, Izraelį, Kiniją, Jungtinius Arabų Emyratus, Ukrainą, Turkiją ir PAR.

© VšĮ „Versli Lietuva“ | www.versli Lietuva.lt/lt/analitika/

II. EKSPORTAS Į TIKSLINES RINKAS**

► Lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) eksporto vertė į tikslines rinkas 2018 m. III ketv. išaugo 10,1%, kai bendra lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) eksporto vertė didėjo 8,1%. Daugiausiai prisidėjo Japonijos rinka, kuri generavo 4,3 procentinio punkto viso augimo (daugiausiai dėl tabako gaminių). Vokietijos rinka generavo 2,2 procentinio punkto (daugiausia dėl metalo gaminių ir tabako). Po 1,4 procentinio punkto prie augimo prisidėjo Norvegijos ir JAV rinkos, daugiausia dėl baldų bei tabako, o JAV atveju dėl chemijos pramonės gaminių. Trečiame metų ketvirtyje neigiamai prie metinio augimo prisidėjo daugiausia Turkija ir PAR, kurių neigiamas indėlis į augimą sudarė po 1,1 procentinio punkto. Pablogėjusi šių šalių ekonomikos būklė tikėtina buvo pagrindinis veiksnys lėmęs nepalankią lietuviškos kilmės prekių eksporto dinamiką į šias rinkas.

► Vertinant pagal eksportuojamus lietuviškus produktus į tikslines rinkas, 2018 m. III ketv., daugiau nei pusę viso augimo arba 5,3 procentinio punkto generavo tabako eksportas, kurio vertė buvo 2,7 karto didesnė nei tuo pačiu laikotarpiu prieš metus ir sudarė beveik 115 mln. eurų. Plastikų eksportas generavo 1,8 procentinio punkto viso augimo. Šių gaminių eksportavome už 128,6 mln. eurų. Nemažai prie augimo prisidėjo chemijos produktų bei baldų eksportas, kurie generavo atitinkamai 1 ir 0,7 procentinio punkto viso augimo. Lietuviškų baldų į tikslines rinkas trečiame ketvirtyje eksportuota už 303 mln. eurų (beveik du trečdaliai viso baldų eksporto), o įvairių chemijos produktų išvežta už 38,5 mln. eurų.

III. EKSPORTAS PAGAL PRAMONĖS IR ŽEMĖS ŪKIO SEKTORIUS

► Vertinant pagal pramonės sektorius, lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) metiniam eksporto augimui 2018 m. III ketv. didžiausią įtaką darė chemijos pramonė. Šios pramonės didesnę eksporto vertę daugiausia lėmė spartus eksportuojamų produktų kainų metinis augimas, iš dalies sąlygotas naftos kainų dinamikos. Reikšmingai prie lietuviškų produktų eksporto augimo trečiame metų ketvirtyje prisidėjo tabako gaminių bei inžinerinės pramonės* eksportas. Tabako gaminių eksportui didžiausią įtaką darė daugiau kaip keturis kartus (iki 68 mln. eurų) išaugusi šių gaminių eksporto vertė į Japonijos rinką. Prie inžinerinės pramonės eksporto vertės metinio augimo trečiame metų ketvirtyje prisidėjo visi inžinerinės pramonės pošakiai, tačiau labiausiai augo plastiko gaminių, kitų transporto priemonių (laivų, dviračių) bei mechaninių mašinų ir įrenginių eksportas. Be jau minėtų pramonės šakų, gerus eksporto rezultatus fiksavo baldų ir medienos pramonė, kiek mažiau prie augimo prisidėjo popieriaus pramonė. Prasčiausiai 2018 m. III ketv. sekėsi žemės ūkio sektoriui, kurio eksporto rodikliams didžiausią įtaką darė daugiau kaip penktadaliu sumažėjusios kviečių eksporto apimtys, tačiau mažėjamą kiek sušvelnino aukštesnės nei prieš metus grūdų kainos. Prie augimo taip pat neigiamai prisidėjo maisto ir gėrimų bei drabužių, tekstilės ir odos pramonės šakos. Maisto ir gėrimų pramonės prastesnius rezultatus daugiausia lėmė penktadaliu mažesnė pieno produktų eksporto vertė, o drabužių, tekstilės ir odos pramonės – sumažėjusi tekstilės ir odos pramonės eksporto vertė, nors drabužių eksporto vertė buvo truputį didesnė (1,6%).

Lietuviškos kilmės prekių eksportas pagal ūkio sektorius 2018 m. III ketv.

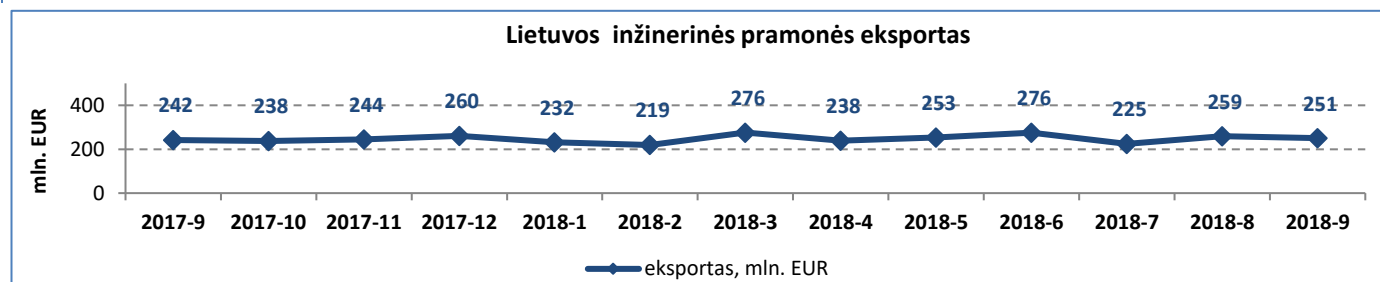
	2018 m. III ketv. vertė, mln. eurų	2018 m. III ketv. metinis pokytis, %	2018 m. III ketv. indėlis į augimą	2018 m. III ketv. struktūra, %
Inžinerinė pramonė	734.0	9.3%	 2.0%	22%
Baldų ir medienos pramonė	596.8	6.3%	 1.1%	18%
Maisto ir gėrimų pramonė	547.9	-3.3%	 -0.6%	16%
Chemijos pramonės gaminiai	465.9	28.2%	 3.3%	14%
Žemės ūkio ir susijusios paslaugos	201.6	-23.1%	 -1.9%	6%
Tabako gaminiai	190.4	72.3%	 2.5%	6%
Drabužių, tekstilės ir odos pramonė	187.3	-5.5%	 -0.3%	6%
Popierius ir popieriaus pramonė	80.2	12.8%	 0.3%	2%
Kitos ūkio šakos	393.2	16.9%	 1.8%	12%
Lietuviškos kilmės prekės iš viso:	3 397.3	8.1%	 8.1%	100%

Saltinis: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ skaičiavimai.

*- inžinerijos pramonė apima 22, 25, 26, 27, 28, 29 ir 30 CPA klasifikatoriaus veiklas.

**- tikslinės rinkos apima Vokietiją, Prancūziją, Jungtinę Karalystę, Norvegiją, Švediją, JAV, Kanada, Japoniją, Izraelį, Kiniją, Jungtinius Arabų Emyratus, Ukrainą, Turkiją ir PAR.

INŽINERINĖ PRAMONĖ

► 2018 m. III ketv., inžinerinės pramonės eksporto vertė per metus išaugo 9,3% iki 734 mln. eurų. Augo visų šios pramonės pošakių eksporto vertė, tačiau labiausiai prie augimo prisidėjo plastikų, kitų transporto priemonių (laivų, dviračių) bei mechaninių mašinų ir įrenginių eksportas. Sparčiai augo metalo gaminių eksporto vertė, kiek mažiau prie augimo prisidėjo elektros įrangos bei kompiuterinių, elektroninių ir optinių gaminių pramonės. Bendrai trečiame ketvirtyje inžinerinė pramonė generavo 2 procentinius punktus lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) eksporto vertės metinio augimo. Beveik 74% visos produkcijos išvežta į ES rinką, 5,7% į NVS ir kiek daugiau kaip penktadalis į kitas šalis. 2018 m. III ketv., palyginti su tuo pačiu laikotarpiu prieš metus, labiausiai augusios rinkos buvo Vokietija, Nyderlandai, Norvegija ir JAV, o labiausiai eksporto vertė mažėjo į Rusijos ir Jungtinės Karalystės rinkas. Rusijos atveju mažėjimą daugiausia lėmė aukšta palyginamoji bazė, kadangi 2017 m. antrame pusmetyje inžinerinės pramonės eksporto vertė į Rusiją buvo daug didesnė už vidutinę dėl to, kad Rusijos įmonės, po kelerius metus trukusios stagnacijos, atnaujino įrenginius bei transporto priemones.

► Guminių ir plastikinių gaminių eksporto vertė 2018 m. III ketv., palyginti su 2017 m. III ketv., išaugo 7,9% ir sudarė 189,7 mln. eurų. Plastikų eksportas generavo 2 procentinius punktus viso inžinerinės pramonės eksporto vertės didėjimo ir labiausiai prisidėjo prie šios pramonės šakos eksporto augimo. Pagrindinis augimo veiksnys buvo didbutelių eksporto vertė, kuri per metus augo 39% iki beveik 56 mln. eurų. Tokį augimą lėmė didesni eksporto kiekiai (apie 19%) ir augusios kainos (apie 15%). Šias tendencijas Europos PET butelių rinkoje iš dalies lėmė žaliavos stygius sezoninės paklausos piko metu bei geri vasaros orai Europoje.

► Kitų transporto priemonių ir įrangos eksportas taip pat daug prisidėjo prie inžinerinės pramonės eksporto vertės metinio augimo (generavo 1,9 procentinio punkto viso augimo). Trečiame ketvirtyje šių prekių eksporto vertė buvo 76% didesnė nei tuo pačiu laikotarpiu prieš metus ir sudarė beveik 29 mln. eurų. Pusę šio augimo generavo rugsėjo mėnesį į Vokietiją eksportuotas vienas laivas už 6,4 mln. eurų. Prie augimo reikšmingai prisidėjo dviračių bei dviračių su elektriniu varikliu eksportas. Šių gaminių eksporto vertė trečiame metu ketvirtyje buvo 82% didesnė nei prieš metus ir sudarė 15,7 mln. eurų. Labiausiai augusi rinka buvo Nyderlandai. Dviračių pardavimų augimą Europoje daugiausia lėmė puikūs vasaros orai – Nyderlandų rinkoje fiksuotas dviženklis dviračių pardavimų augimas, spartus augimas buvo Vokietijos bei kai kuriose Skandinavijos rinkose. Pagal segmentus sparčiausiai augo elektrinių dviračių pardavimai, šiam segmentui prognozuojama sparti plėtra ir ateityje.

► Mašinų ir įrangos eksporto vertės augimas generavo 1,7 procentinio punkto viso inžinerinės pramonės eksporto vertės metinio augimo. Šių gaminių trečiame ketvirtyje eksportavome už 92,1 mln. eurų arba beveik 14% daugiau nei prieš metus. Nors eksporto vertė augo daugelio šio sektoriaus eksportuojamų gaminių, tačiau labiausiai prie augimo prisidėjo oro kondicionavimo įrenginių, derliaus nuėmimo mašinų bei kitų mašinų, naudojamų maisto ir gėrimų pramoniniam paruošimui, eksporto vertė. Oro kondicionavimo įrenginiai sudarė beveik ketvirtadalį mašinų ir įrangos eksporto vertės. Jų trečiame ketvirtyje eksportavome už 22,4 mln. eurų arba 16,1% daugiau nei prieš metus. Sparčiausiai augusios rinkos buvo Vokietija ir Prancūzija. Derliaus nuėmimo mašinų eksporto vertė trečiame ketvirtyje buvo 84,9% didesnė nei prieš metus ir sudarė 6,5 mln. eurų. Labiausiai augusios rinkos buvo Jungtinė Karalystė, Švedija ir Čekija. Mašinų naudojamų maisto ir gėrimų paruošimui eksporto vertė trečiame ketvirtyje buvo 3,4 karto didesnė nei prieš metus ir sudarė 2,4 mln. eurų. Šioms mašinoms labiausiai augusios rinkos buvo Ispanija ir Rusija. Prieš metus į Ispanijos rinką šių gaminių dar neeksportavome.

► Aukštųjų technologijų inžinerinės pramonės eksporto vertė trečiame metų ketvirtyje buvo 2,2% didesnė nei prieš metus ir sudarė 99,3 mln. eurų. Daugiausia prie augimo prisidėjo mokslinių ir medicininių instrumentų bei elektronikos pramonės, sudarančios apie 92% viso aukštųjų technologijų inžinerinės pramonės eksporto vertės. Labiausiai augo Kinijos, JAV ir Vokietijos rinkos.

Inžinerinės pramonės eksportas pagal inžinerinės pramonės pošakius 2018 m. III ketv.

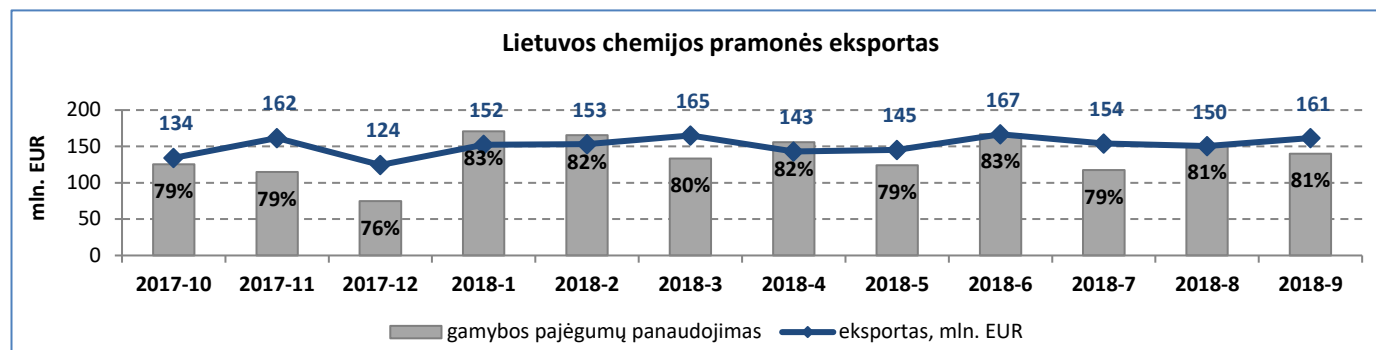
	2018 m. III ketv. vertė, mln. eurų	2018 m. III ketv. metinis pokytis, %	2018 m. III ketv. indėlis į augimą	2018 m. III ketv. struktūra, %
22 Guminiai ir plastikiniai gaminiai	189.7	7.9%	2.1%	26%
25 Metaliniai gaminiai, išskyrus mašinas ir įrenginius	140.8	8.2%	1.6%	19%
26 Kompiuteriniai, elektroniniai ir optiniai gaminiai	96.5	0.9%	0.1%	13%
27 Elektros įranga	91.5	5.8%	0.7%	12%
28 Niekur kitur nepriskirtos mašinos ir įranga	92.1	13.9%	1.7%	13%
29 Variklinės transporto priemonės, priekabos ir puspriekabės	94.4	9.9%	1.3%	13%
30 Kitos transporto priemonės ir įranga	29.0	76.0%	1.9%	4%
Inžinerinė pramonė	734.0	9.3%	9.3%	100%

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

*- inžinerijos pramonė apima 22, 25, 26, 27, 28, 29 ir 30 CPA klasifikatoriaus veiklas.

**- tikslinės rinkos apima Vokietiją, Prancūziją, Jungtinę Karalystę, Norvegiją, Švediją, JAV, Kanada, Japoniją, Izraelį, Kiniją, Jungtinius Arabų Emyratus, Ukrainą, Turkiją ir PAR.

CHEMIJOS PRAMONĖ

► Chemijos pramonės eksportas labiausiai prisidėjo prie lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) eksporto vertės metinio augimo trečiame ketvirtyje (generavo 3,3 procentinio punkto viso augimo). Šios pramonės šakos eksporto vertė buvo 28,2% didesnė nei prieš metus ir sudarė 466 mln. eurų. Chemijos pramonės eksporto vertės augimui didžiausią teigiamą įtaką darė pirminės formos plastikų ir įvairių chemijos produktų (daugiausia reagentų) eksportas, o didžiausią neigiamą įtaką – trąšų pramonės eksportas.

► Labiausiai prie chemijos pramonės metinio augimo trečiame metų ketvirtyje prisidėjo pirminės formos plastikų eksportas, kuris generavo 15,4 procentinio punkto šios pramonės šakos eksporto vertės didėjimo. Šių plastikų trečiame ketvirtyje eksportuota už 177,4 mln. eurų arba 46,1% daugiau nei prieš metus. Beveik 99 procentus pirminės formos plastikų eksporto sudarė polietileno tereftalatas (PET). Labiausiai augusios rinkos buvo Lenkija, Jungtinė Karalystė ir Ukraina. Trečiame metų ketvirtyje lietuviško PET eksporto kainos toliau augo ir buvo apie 13% didesnės nei atitinkamu laikotarpiu prieš metus, o eksporto apimtys augo apie 27%. Spartų PET kainų augimą Europoje vasaros mėnesiais daugiausia lėmė nenumatytas British Petroleum gamyklos, esančios Belgijoje ir gaminančios tereftalio rūgštį (PET žaliava) stabdymas, ilgesni nei įprastai žaliavų tiekimo iš Azijos terminai bei žaliavų brangimas. Tačiau antroje rugsėjo pusėje kainų dinamika pasikeitė – žaliavų kainos mažėjo, o PET paklausa ir pasiūla tapo labiau subalansuota. Tai lėmė PET kainų mažėjimą, kuris netolimoje ateityje darys įtaką ir Lietuvos PET eksportui.

► 2018 m. III ketv. įvairių chemijos produktų eksportas buvo 86,6% didesnis nei 2017 m. III ketv. ir sudarė 96,4 mln. eurų. Šių gaminių indėlis į bendrą chemijos pramonės eksporto vertės augimą taip pat buvo reikšmingas ir sudarė 12,3 procentinio punkto. Didžiąją dalį įvairių chemijos produktų eksporto vertės (apie 80%) sudaro diagnostiniai arba laboratoriniai reagentai, kurių eksportas trečiame metų ketvirtyje buvo 2,5 karto didesnis nei tuo pačiu laikotarpiu prieš metus ir sudarė 76,5 mln. eurų. Reagentų eksportas labiausiai augo į Singapūrą, JAV, Nyderlandų ir Japonijos rinkas.

► Didžiausią neigiamą įtaką chemijos pramonės augimui 2018 m. III ketv., darė trąšų eksportas, kuris sumažėjo 9,4% palyginus su 2017 m. III ketv., ir sudarė 121,5 mln. eurų. Jų indėlis į chemijos pramonės augimą buvo neigiamas (-3,5%). Lietuviškų trąšų eksporto vertės metinį mažėjimą trečiame ketvirtyje lėmė ketvirtadaliu mažesnės eksporto apimtys, o kainos buvo apie 15-20% didesnės nei prieš metus. Azoto trąšų eksporto vertė trečiame metų ketvirtyje buvo ketvirtadaliu mažesnė nei atitinkamu laikotarpiu prieš metus ir sudarė 50,6 mln. eurų, o diamonio fosfato (DAP) – 8,4% mažesnė ir sudarė 56,4 mln. eurų. Iš trąšų labiausiai augo trąšos, sudarytos iš trijų elementų azoto, fosforo ir kalio. Jų eksporto vertė buvo beveik trigubai didesnė nei prieš metus ir sudarė 9,7 mln. eurų. Sparčiai didėjo monoamonio fosfato eksportas, kurio vertė išaugo daugiau kaip keturgubai iki 5 mln. eurų. Azoto trąšoms šį ketvirtį labiausiai mažėjusios rinkos buvo Lenkija ir Prancūzija, o labiausiai augo Australijos rinka. Fosfatams labiausiai mažėjo Turkijos ir Ispanijos rinkos, o labiausiai išaugo Ukrainos ir Italijos rinkos.

Chemijos pramonės eksportas pagal pramonės pošakius 2018 m. III ketv.

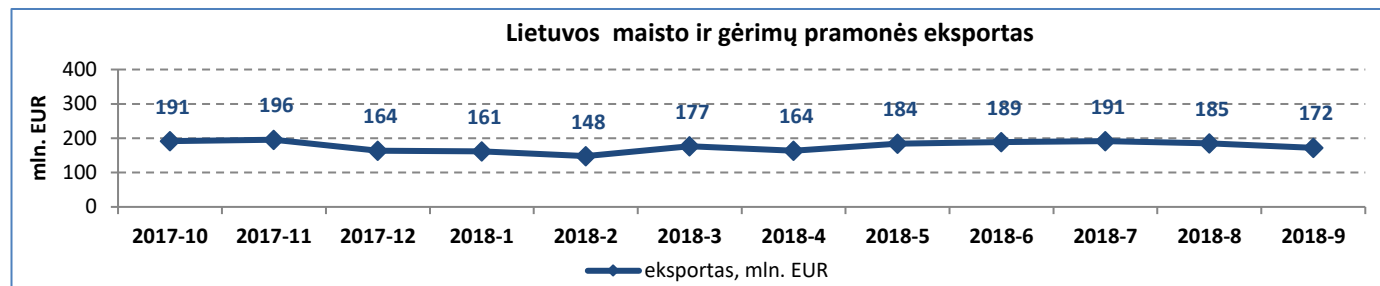
	2018 m. III ketv. vertė, mln. eurų	2018 m. III ketv. metinis pokytis, %	2018 m. III ketv. indėlis į augimą	2018 m. III ketv. struktūra, %
39 Plastikai	177.4	46.1%	15.4%	38%
31 Trąšos	121.5	-9.4%	-3.5%	26%
38 Įvairūs chemijos produktai	96.4	86.6%	12.3%	21%
28 Neorganiniai chemikalai	22.6	45.6%	1.9%	5%
34 Muilas, organinės paviršinio aktyvumo medžiagos	13.3	22.1%	0.7%	3%
35 Albumininės medžiagos, fermentai (enzimai)	12.3	57.0%	1.2%	3%
29 Organiniai chemijos produktai	9.7	51.9%	0.9%	2%
Kitos prekės	12.7	-18.6%	-0.8%	3%
Chemijos pramonė iš viso	465.9	28.2%	28.2%	100%

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

*- inžinerijos pramonė apima 22, 25, 26, 27, 28, 29 ir 30 CPA klasifikatoriaus veiklas.

**- tikslinės rinkos apima Vokietiją, Prancūziją, Jungtinę Karalystę, Norvegiją, Švediją, JAV, Kanada, Japoniją, Izraelį, Kiniją, Jungtinius Arabų Emyratus, Ukrainą, Turkiją ir PAR.

MAISTO IR GĖRIMŲ PRAMONĖ

► Maisto ir gėrimų pramonės eksporto vertė per 2018 m. III kv., palyginti su 2017 m. III kv., sumažėjo 3,3% ir sudarė 547,9 mln. eurų. Mažėjimą daugiausia lėmė pieno produktai, kurių eksporto vertė buvo 18,5% mažesnė nei prieš metus ir sudarė 143,8 mln. eurų. Pieno produktų indėlis į maisto ir gėrimų pramonės metinį eksporto augimą šiame ketvirtyje buvo neigiamas (-5,8 procentinio punkto). Neigiamai prie augimo prisidėjo aliejaus ir riebalų, konservuotų vaisių ir daržovių bei kepyklos ir miltinių gaminių pošakiai, tačiau jų įtaka buvo mažareikšmė. Kitų didžiausių maisto pramonės pošakių (žuvies, mėsos, malybos) eksporto vertės buvo panašios kaip ir prieš metus arba truputį didesnės, o labiausiai prie augimo prisidėjo pašarų gyvūnams pašakis, kurio indėlis į augimą sudarė 1,8 procentinio punkto. Šių gaminių eksportuota už 41,6 mln. eurų arba beveik trečdaliu daugiau nei prieš metus. Maisto ir gėrimų pramonės eksportas orientuotas į ES rinką, kuriai trečiame ketvirtyje teko net 84,2% eksporto vertės. Labiausiai augusios rinkos buvo Danija ir Nyderlandai, o didžiausias mažėjimas fiksuotas į Vokietijos, Italijos ir Rusijos rinkas.

► 2018 m. III kv. pieno produktų eksporto neigiamas indėlis į augimą buvo didžiausias. Šio maisto ir gėrimų pramonės pošakio eksporto vertė labiausiai mažėjo dėl pieno ir grietinėlės bei sūrinių eksporto vertės mažėjimo. Pieno ir grietinėlės eksporto vertė buvo daugiau kaip ketvirtadaliu mažesnė nei prieš metus ir sudarė 48,5 mln. eurų, o sūrinių eksporto vertė mažėjo 24,1% iki 46,6 mln. eurų. Šių produktų eksporto vertės mažėjimą lėmė mažesnės nei prieš metus kainos (8-12%) ir mažesni eksporto kiekiai (15-20%). Neigiamą įtaką taip pat darė aukšta palyginamoji bazė, kadangi 2017 m. trečio ketvirčio pieno ir grietinėlės bei sūrinių eksporto vertė buvo daug didesnė už vidutinę. Pieno produktų kainos 2018 m. III kv., palyginti su 2017 m. III kv., mažėjo visoje Europoje ir tik kai kurių kietųjų sūrinių kainos išliko panašiose lygyje kaip ir prieš metus arba netgi truputį augo. Karšta vasara ir sausros kai kuriuose Europos regionuose nepadarė tiek žalos kaip tikėtasi, todėl paskutiniame metų ketvirtyje išliks spaudimas kainoms mažėti. Rinkoje vis dar yra pieno produktų perteklius, o nuo didesnio kainų kritimo gelbsti santykinai aktyvi pirkėjų rinka.

► Iš maisto ir gėrimų pramonės pošakių labiausiai per metus augo pašarų gyvūnams eksporto vertė. Palyginti 2018 m. III kv., su 2017 m. III kv., ji buvo beveik trečdaliu didesnė ir sudarė 41,6 mln. eurų. Šio pošakio indėlis į maisto ir gėrimų pramonės eksporto vertę buvo teigiamas ir sudarė 1,8 procentinio punkto. Labiausiai augusios rinkos gyvūnų pašarams buvo Jungtinė Karalystė, Vokietija ir Lenkija.

► 2018 m. III kv., žuvies ir mėsos pošakių eksporto vertė išliko panašiose lygyje kaip ir prieš metus. Gaminių iš žuvų eksportuota už 122,4 mln. eurų, o mėsos produktų išvežta už 67,3 mln. eurų. Nors žuvų eksporto vertė panaši kaip prieš metus, tačiau keitėsi eksportuojamų produktų struktūra - augo šaldytos ir šviežios žuvies eksportas, o mažėjo rūkytų bei paruoštų ar konservuotų gaminių iš žuvų eksportas. Šie struktūriniai pokyčiai lėmė eksporto rinkų kaitą - trečiame metų ketvirtyje per metus žuvų ir jų produktų eksportas labiausiai augo į Danijos ir Lenkijos rinkas, o mažėjo į Nyderlandų, Vokietijos, Jungtinės Karalystės ir Belgijos rinkas. Panašios tendencijos vyko mėsos pošakyje, kur šiek tiek sumažėjo šviežios ir atšaldytos galvijų mėsos eksportas, tačiau išaugo užšaldytos galvijų mėsos eksportas. Mėsai ir jos produktams labiausiai augusios rinkos 2018 m. III kv., buvo Rumunija, Nyderlandai, Jungtinė Karalystė, o labiausiai mažėjusios – Italija, Estija ir Danija.

Maisto ir gėrimų pramonės eksportas pagal pramonės pošakius 2018 m. III kv.

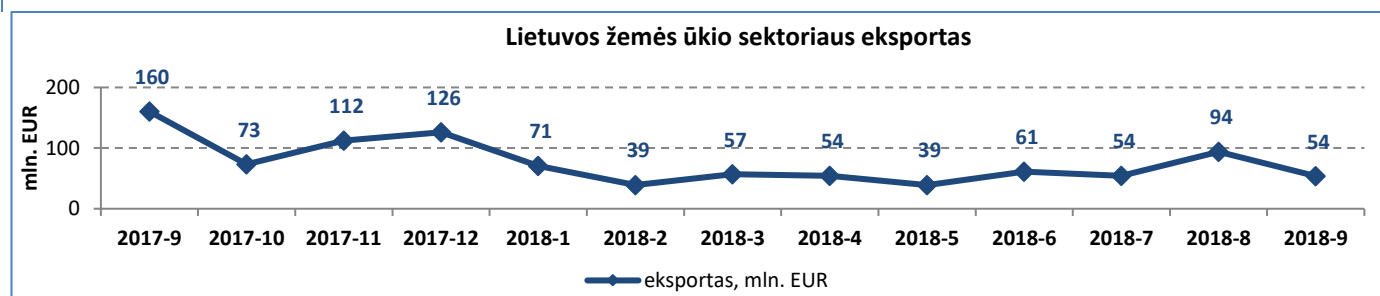
	2018 m. III kv. vertė, mln. eurų	2018 m. III kv. metinis pokytis, %	2018 m. III kv. indėlis į augimą	2018 m. III kv. struktūra, %
Pieno produktai	143.8	-18.5%	-5.8%	26%
Paruošta ir konservuota žuvis	122.4	0.7%	0.2%	22%
Konservuota mėsa ir mėsos produktai	67.3	0.0%	0.0%	12%
Kiti maisto produktai	55.6	7.9%	0.7%	10%
Grūdų malimo produktai, krakmolai	47.5	0.5%	0.0%	9%
Paruošti pašarai gyvūnams	41.6	32.6%	1.8%	8%
Gėrimai	31.1	3.4%	0.2%	6%
Perdirbti ir konservuoti vaisiai ir daržovės	12.5	-2.7%	-0.1%	2%
Kepyklos ir miltiniai produktai	17.1	-0.7%	0.0%	3%
Aliejus ir augaliniai bei gyvūnų riebalai	8.8	-19.4%	-0.4%	2%
Maisto ir gėrimų pramonė iš viso	547.9	-3.3%	-3.3%	100%

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

*- inžinerijos pramonė apima 22, 25, 26, 27, 28, 29 ir 30 CPA klasifikatoriaus veiklas.

**- tikslinės rinkos apima Vokietiją, Prancūziją, Jungtinę Karalystę, Norvegiją, Švediją, JAV, Kanada, Japoniją, Izraelį, Kiniją, Jungtinius Arabų Emyratus, Ukrainą, Turkiją ir PAR.

ŽEMĖS ŪKIO SEKTORIUS

► Žemės ūkio sektoriaus eksporto vertė 2018 m. III ketv. palyginti su 2017 m. III ketv. sumažėjo 23,1% ir sudarė 201,6 mln. EUR. Mažėjo beveik visų produktų grupių eksporto vertė, augo tik kiaušinių ir medaus eksportas. Labiausiai prie mažėjimo prisidėjo rapsų ir javų eksportas. Šių produktų indėlis į augimą buvo neigiamas ir sudarė atitinkamai 11,6 ir 7,2 procentinius punktus. Javų ir rapsų eksportas sudarė daugiau kaip du trečdalius viso žemės ūkio sektoriaus eksporto vertės. 2018 m. trečiame ketvirtyje 67,6% žemės ūkio produkcijos teko ES rinkai, 0,6% - NVS ir beveik 32% kitoms šalims.

► 2018 m. III ketv., iš žemės ūkio produktų labiausiai mažėjo rapsų ir javų eksporto vertė. Jų eksportavome atitinkamai už 26,4 mln. eurų arba 53,5% mažiau ir už 116,4 mln. eurų arba 13,9% mažiau nei atitinkamu laikotarpiu prieš metus. Beveik visą šių produktų eksporto vertės mažėjimą lėmė eksporto apimtys, kurios buvo rapsų atveju beveik 60%, o javų atveju beveik ketvirtadaliu mažesnės nei 2017 m. III ketv. Mažesnius eksporto kiekius sąlygojo penktadaliu prastesnis javų derlius ir 15% - rapsų. Nuo didesnio smukimo gelbėjo vidutiniškai 12-15% didesnės javų eksporto kainos, tuo tarpu rapsų kainos išliko panašiam lygyje kaip ir prieš metus. Europoje dėl klimatinės sąlygų labiausiai nukentėjo kviečių derlius, iš dalies todėl jų kainos laikėsi aukštesniame lygyje nei prieš metus, visgi stipresnis kainų augimas mažai tikėtinas dėl pakankamos pasiūlos iš kitų regionų.

► 2018 m. III ketv., iš žemės ūkio sektoriaus augo tik kiaušinių ir medaus eksporto vertė, kuri palyginti su 2017 m. III ketv., buvo 19,2% didesnė ir sudarė 2,9 mln. eurų. Šviežių naminių paukščių kiaušinių eksportavome už 2,2 mln. eurų arba 13,3% daugiau nei prieš metus. Beveik pusę jų išvežta į Latviją, kiek mažiau į Lenkiją, Estiją bei Vengriją. Medaus eksportas sudarė 0,67 mln. eurų arba 45% daugiau nei prieš metus. Beveik trys ketvirtadaliai lietuviško medaus eksportuota į Vokietiją.

Žemės ūkio sektoriaus eksportas pagal pošakius 2018 m. III ketv.

	2018 m. III ketv., vertė, mln. eurų	2018 m. III ketv., pokytis, %	2018 m. III ketv., indėlis į augimą	2018 m. III ketv., struktūra, %
10 Javai	116.4	-13.9%	-7.2%	58%
07 Daržovės	31.8	-8.8%	-1.2%	16%
12 Rapsai	26.4	-53.5%	-11.6%	13%
01 Gyvi gyvūnai	20.4	-10.7%	-0.9%	10%
04 Kiaušiniai, medus	2.9	19.2%	0.2%	1%
43 Kailiai	1.1	-78.8%	-1.6%	1%
Kiti žemės ūkio produktai	2.7	-45.0%	-0.9%	1%
Žemės ūkio produktai iš viso:	201.6	-23.1%	-23.1%	100%

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

*- inžinerijos pramonė apima 22, 25, 26, 27, 28, 29 ir 30 CPA klasifikatoriaus veiklas.

**- tikslinės rinkos apima Vokietiją, Prancūziją, Jungtinę Karalystę, Norvegiją, Švediją, JAV, Kanada, Japoniją, Izraelį, Kiniją, Jungtinius Arabų Emyratus, Ukrainą, Turkiją ir PAR.